

RTG vaste commissie voor SZW Tweede Kamer 3.12.18 – WAB

Mr. M.J.M.T. Keulaerds

1. Op De Wereld Draait Door snelheid iets zeggen over de WAB doet me denken aan de snelheid van het WWZ-wetgevingsproces, maar dat terzijde. Wij waarderen bijzonder dat u dit RTG heeft georganiseerd.
2. De maatschappij is niet maakbaar, maar ook volgens het CPB en de OESO doet arbeidsrechtelijke regelgeving er voor de inrichting van de arbeidsmarkt toe. De WAB doet er dus toe. Ik bespreek kort één belangrijk onderdeel van de WAB: de cumulatiegrond.
3. De WWZ hevelde het BBA over naar het BW. Hierdoor is de preventieve toets versterkt en werd vast vaster. Dit blijkt ook uit verschillende evaluaties. De laatste evaluatie staat in noot 2 van mijn position paper (**zie bijlage**).
4. Dat vast vaster maken is vreemd. Nederland is met zijn preventieve toets al een bijzonder land. De versterkte preventieve toets maakt arbeidscontracten voor onbepaalde tijd voor werkgevers te onaantrekkelijk. Daarom ben ik samen met anderen al langere tijd pleitbezorger van de introductie van een cumulatiegrond. Dat onderdeel van de WAB omarm ik dus.
5. Ter linkerkant bestaat de vrees dat werknemers door de cumulatiegrond vogelvrij worden verklaard. Het is jammer dat het debat op dit punt zo ongenueanceerd wordt gevoerd. Dat is namelijk niet zo. Ook vóór de WWZ waren werknemers niet vogelvrij. In Nederland beoordeelt de rechter ontbindingsverzoeken en nimmer is vastgesteld dat de pre-WWZ ontbindingsprocedure tot genoemde vogelvrijheid leidde. Tijdens de parlementaire behandeling van de WWZ is dat ook geen issue geweest.
6. Ná de introductie van de cumulatiegrond – dit zeg ik ook een beetje ter geruststelling van “de linkerkant” – is de ontbindingsprocedure mijns inziens nog steeds minder soepel dan deze vóór de WWZ was. Er kan immers nog steeds alleen vanwege een redelijke grond worden ontbonden. De in de wet genoemde redelijke gronden stellen stevige eisen en de rechter zal dit bij toetsing aan de cumulatiegrond voor ogen houden. Hier komt bij dat de premie op ontbinding op de cumulatiegrond beperkt is. Een additionele transitievergoeding van maximaal 50% is relatief en nominaal vaak immers niet zoveel. Ook dit zal een rem zetten op te soepel ontbinden.
7. Het is dus een geringe, maar noodzakelijke reparatie van de WWZ die zoveel mogelijk binnen het betreffende systeem blijft. Daardoor zijn na de betreffende reparatie echter serieuze haarscheurtjes zichtbaar. In mijn position paper heb ik er enkele genoemd. In het verlengde hiervan doe ik de navolgende suggesties:
 - Leg tijdens de parlementaire behandeling goed uit waarom ontbinding op de redelijke cumulatiegrond in beginsel duurder is dan ontbinding op een van de andere redelijke gronden. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat onvoldoende. Alleen opschrijven dat ontbinding van de arbeidsovereenkomst op de cumulatiegrond meer kost is ontoereikend. De vraag die in het parlementaire debat zou moeten worden beantwoord is: Waarom kost ontbinding van de arbeidsovereenkomst op basis van de cumulatiegrond meer?
 - De Memorie van Toelichting biedt onvoldoende handvat voor de rechter om de omvang van de additionele transitievergoeding te bepalen. Het is verstandig ook hieraan tijdens de parlementaire behandeling aandacht te besteden.

- Prof. Houweling en ik hebben eerder bepleit om de h-grond als een echte restgrond te modelleren (zie bijlage III bij de Notitie VAAN-VvA Werkgroep Internetconsultatie WAB; noot 1 in mijn position paper). De regering kiest echter voor de introductie van de nieuwe i-grond, náást de h-grond. Ik zie dat ook als een haarscheurtje. Waarom bevat ons BW twee restgronden? Ook dat is een vraag die tijdens de parlementaire behandeling mijns inziens aandacht behoeft.
8. Vrijwel iedereen realiseert zich dat alleen de WAB invoeren onvoldoende is. Ook de regering realiseert zich dat (zie de brief van minister Koolmees van 26 november 2018). De VAAN-VvA Werkgroep Internetconsultatie WAB heeft met haar Notitie voorgesteld een commissie in het leven te roepen met als opdracht een toekomstbestendige wettelijke regeling van arbeid en inkomenszekerheid te ontwerpen. De minister heeft dat voorstel overgenomen. Inmiddels is deze commissie een feit.
 9. Ik hoop dat die commissie niet op De Wereld Draait Door snelheid tot conclusies moet komen, maar dat deze écht gelegenheid krijgt een toekomstbestendig ontwerp “van arbeid” te maken. Dat ontwerp zou een voorbeeld voor de Europese Unie kunnen zijn. Veel lidstaten van de Europese Unie worstelen op dit moment immers, net zoals Nederland, met de zzp-problematiek.
 10. Dat de introductie van nieuwe zzp-regelgeving nu helaas langere tijd op zich laat wachten mag niet tot gevolg hebben dat de cumulatiegrond niet wordt ingevoerd. Soms is het betere immers de vijand van het goede.